

www.facebook.com/TheEverydaySexismProjectDanmark www.danmark.everydaysexism.com

Vedr. høring om hævnporno d. 25. januar 2017

Kære Ligestillingsudvalg

Først vil vi udtrykke vores glæde over, at hævnporno bliver sat på dagsordenen med høringen. Vi er også glade for at have deltaget i ligestillingsministeriets arbejde med at lave materialet 'Etisk kodeks mod deling af krænkende materiale' og kampagnen her i efteråret 2016.

Vi skriver til jer for at sikre, at de videre tiltag imod hævnporno bliver funderet på et velinformeret grundlag.

Indledelsesvis understreger vi, at der ikke blot er tale om 'hævnporno', som til en vis grad antyder at offeret har gjort noget der skal hævnnes, men at der overvejende er tale om omfattende deling af nøgenbilleder uden samtykke fra offerets side. For overskuelighedens skyld bruger vi alligevel 'hævnporno' som samlebegreb i dette dokument. Derudover anerkender vi også at personer af begge køn, både drenge og piger, deltager i deling af billederne, men at ofrene først og fremmest er piger og kvinder.

Det er meget positivt, at der kommer fokus på digital dannelse i folkeskolen og gymnasiet, og at strafferammen for billeddeling uden samtykke er under re-evaluering, ligesom det til høringen blev slået fast, at det altid er billeddelers skyld – ikke den der har taget billedet. Dog finder vi det dybt bekymrende at strafferammen for hævnporno ikke tages i brug, og at det i vores erfaring er meget få sager, der kommer længere end til anmeldelsen. Vi mener derfor at skal være betydeligt øget fokus på at dygtiggøre de relevante aktører til at håndtere sagerne.

Det er vores klare opfattelse, at der mangler uddannelse hos politiet i håndtering af seksuelle krænkelser online, og der mangler prioritering af denne type sager.

Til høringen blev der konstant undgået spørgsmål om, hvor mange sager, der har nået retten, og ifølge vores kilder og erfaring er årsagen, at det er så få, at det ikke er nævneværdigt. Det er ydermere vores erfaring, at ofre får at vide at denne slags sager er umulige at løse, når de anmelder krænkelser, og det stemmer på ingen måde overens med den måde politiet fremlagde mulighederne for hævnporno- og billeddelingssagerne. Der blev sagt, at billeddeling uden samtykke *ikke* er en kompliceret forbrydelse at efterforske – så der bør være fokus på at finde ud af, hvorfor stort set ingen sager kommer for retten. Vi har fx fået afvist anmeldelser, som handler om at personer efterspørger nøgenbilleder af navngivne personer som kan identificeres (fx med adresse og profilbillede fra Facebook), fordi dette ikke i sig selv anses som en forbrydelse. Kan det virkelig passe, at dette kan gøres ustraffet?

Det skal undersøges om årsagen til at så få sager kommer for retten skyldes manglende prioritering, eller at den nuværende lovgivning ikke er klar nok til at kunne dømme efter.

Derudover er det essentielt for diskussionen at have et realistisk billede både af ofrene, og af hvem der krænker og hvorfor. Vi fandt ikke denne information tilfredsstillende til høringen. Billeddeling uden samtykke blev omtalt som et fænomen blandt unge, og som noget der foregår på folkeskolen og gymnasier. Hvad angår ofrene, er mange af disse ikke under ungdomsuddannelse, men videre i livet og ældre end 18 år. Dette blev kun anerkendt da snakken faldt på skilsmissepar, men det er stadig vigtigt, når man taler løsninger, også at inkludere den store gruppe kvinder, som ikke er under 18.

Det blev gentagne gange sagt af flere af de deltagende i høringen, at det er en tankeløs og uovervejede handling fra krænkerens side, og at det er unge og uvidende drenge, der ikke ved, hvad de laver, og hvilke konsekvenser deres handlinger potentielt har både juridisk og for offeret. Dette billede stemmer ganske enkelt *ikke* overens med virkeligheden. Den eneste fællesnævner for krænkerne er deres køn og deres kvindesyn. Alder og øvrig demografi er meget bredt defineret. Vi har set eksempler på drenge helt ned til 12

år, som deltager i den organiserede deling af hævnporno, men rigtig mange fuldvoksne mænd i 30'erne og 40'erne deltager også. Vi har talrige eksempler hos ESPD der viser, at der i den grad foregår organiseret og bevidst deling og efterspørgsel af hævnporno. Vi har flere eksempler på unge drenge, som konfronteret med at der kan være en straf, er ligeglade. Dels fordi de ved, de ikke bliver dømt, og dels fordi de synes at pigerne bærer det fulde ansvar for at billederne er blevet delt. Det tegner et billede af, at disse mænd og drenge både er bevidste om strafferammen og de fatale konsekvenser, det kan have for offeret, men at de er af den overbevisning at pigen selv 'er ude om det', og at det er en forbrydelse, der meget sjældent fører til retsforfølgelse. Det er for os at se et tegn på, at hævnporno er et biprodukt af en dybt skadelig og bekymrende kultur, og *ikke* et biprodukt af uvidenhed.

Vi foreslår at de videre tiltag skal være møntet på at fremme en holdningsændring i forhold til kvindesyn.

Det virker måske stort slået op, men hvis de videre tiltag imod hævnporno ikke er funderet på en anerkendelse af, at der hersker et grundlæggende skadeligt kvindesyn blandt disse krænkerer, tror vi ikke på, at det vil være effektivt. Helt konkret manglede der i høringen fokus på den klare, kønnede slagside som hævnporno og billeddeling uden samtykke har.

Det er et ret tydeligt bevis på manglende ligestilling, når talrige piger og kvinder oplever at få tilsendt dick-pics fra vildt fremmede mænd, som ikke forventer nogle konsekvenser af deres handlinger, mens den samme pige eller kvinde skal frygte for årevis forfølgelse og udskamning for at have sendt et topløst billede til en kæreste, hun stolede på.

Følgende er et overblik over hovedpointerne fremført i dette brev:

- *Krænkerer er i alle aldre, og er fuldt ud klar over, hvad de gør, og hvilke konsekvenser deres handlinger kan have for ofrene.* Denne pointe er den sørgeligste men også den fundamentalt vigtigste at fremhæve. Det giver nemlig et billede af den kultur, der hersker på området.
- *Der er brug for en indsats målrettet holdningsskifte.* Hævnporno er et biprodukt af en dybt skadelig og bekymrende kultur, og ikke uvidenhed. Der mangler forståelse for hvilken kultur, der ligger til grund for problemet i det videre arbejde med bekæmpelsen.
- *Der mangler uddannelse i håndtering af seksuel vold også på nettet.* Hævnporno skal ikke alene være ulovligt og strafbart, ofre skal også mødes med seriøsitet hos de enkelte politifolk. Der mangler uddannelse og prioritering i håndtering af sager om netbaserede overgreb. Vi ved at Rigspolitiets Cybercrime afdeling tager dette alvorligt, men reelt sker behandlingen af sager i de enkelte politikredse, som har en mildest talt varierende praksis og prioritering.
- *Der er brug for flere midler til støtte til ofrene,* for at de oplever at få hjælp, og ikke føler skyld og skam. Der skal tages hånd om de ramte, og der vil dels et støtteforum med juridisk vejledning dels netværksbaseret hjælp (at tale med andre i samme situation) være til kæmpestor gavn. Lige nu er der kun rådgivning til børn og unge under 18 år, og der findes ingen netværksbaseret hjælp.

Vi håber at vores input kan være med til at uddybe fakta og løsninger. I er meget velkomne til at kontakte os, hvis I har yderligere spørgsmål.

Mvh. Maria Lindbaum og Helena Iris Paludan Lütken
Everyday Sexism Project Danmark